

Лекція 6. Міжнародний олімпійський комітет (МОК)

Мета: ознайомитися з юридичним статусом, структурою та повноваженнями Міжнародного олімпійського комітету, обов'язками його членів.

План

1. Члени Міжнародного олімпійського комітету.
2. Обов'язки членів Міжнародного олімпійського комітету.
3. Повноваження органів Міжнародного олімпійського комітету.

Ключові терміни та поняття: олімпійська столиця, Міжнародний олімпійський комітет, Сесія МОК, Виконавчий комітет МОК, президент МОК.

1. Члени Міжнародного олімпійського комітету

Міжнародний олімпійський комітет є міжнародною неурядовою неприбутковою організацією з необмеженим строком дії у формі асоціації зі статусом юридичної особи, яка визнана Швейцарською федеральною радою відповідно до договору, укладеного 1 листопада 2000 року.

Його місцезнаходження – Лозанна (Швейцарія), олімпійська столиця.

Завданням МОК є виконання місії, ролі й обов'язків, визначених для нього Олімпійською хартією.

Для виконання своєї місії та ролі МОК може створювати, придбавати або контролювати інші юридичні організації, такі як фонди чи корпорації.

Усі члени МОК є фізичними особами. Загальна кількість членів МОК не може перевищувати 115 осіб.

До складу МОК входять:

❖ Більшість членів МОК, чиє членство не пов'язане з будь-якою офіційною функцією чи посадою; їх загальна кількість не може перевищувати 70 осіб; серед них має бути не більше одного громадянина, що представляє конкретну країну.

❖ Активні атлети; їх загальна кількість не може перевищувати 15.

❖ Президенти або особи, які обіймають виконавчі або керівні посади в МСФ, асоціаціях МСФ або інших організаціях, визнаних МОК; їх загальна кількість не може перевищувати 15 осіб.

❖ Президенти або особи, які обіймають виконавчі чи керівні посади в НОК або всесвітніх (континентальних) асоціаціях НОК; їх загальна кількість не може перевищувати 15 осіб; у складі МОК має бути не більше одного члена МОК, що представляє одну конкретну країну.

МОК поповнює свої ряди та обирає своїх членів із числа осіб, яких він вважає кваліфікованими. Прийом нових членів МОК відбувається на церемонії, під час якої вони дають урочисту клятву:

“Удостоюючись честі стати членом Міжнародного олімпійського комітету і заявляючи про усвідомлення своєї відповідальності, я зобов’язуюсь служити олімпійському руху в повну силу своїх можливостей, дотримуватись і вимагати від інших дотримання всіх положень Олімпійської хартії та рішень Міжнародного олімпійського комітету, які я приймаю беззастережно; дотримуватися Кодексу етики; залишатися вільним від політичного й комерційного впливу; не допускати жодних проявів расової та релігійної нетерпимості; боротися з усіма іншими формами дискримінації та за будь-яких обставин захищати інтереси Міжнародного олімпійського комітету й олімпійського руху”.

Члени МОК представляють та просувають інтереси МОК і олімпійського руху в своїх країнах та організаціях, в яких вони працюють.

Члени МОК не можуть приймати від урядів, організацій або інших сторін жодних мандатів або доручень, які б обмежували їх свободу дій і голосування. Члени МОК не несуть особистої відповідальності за борги й зобов’язання МОК.

Кожний член МОК обирається строком на 8 років і може бути переобраний повторно. Процедура перевиборів визначається Виконавчим комітетом МОК.

2. Обов’язки членів Міжнародного олімпійського комітету

Кожен член МОК зобов’язаний:

- ❖ дотримуватись Олімпійської хартії, Кодексу етики та інших положень МОК;
- ❖ брати участь у Сесіях МОК;
- ❖ брати участь у роботі комісій МОК, до яких він входить;
- ❖ сприяти розвитку та просуванню олімпійського руху;
- ❖ контролювати у своїй країні та в організації олімпійського руху, в якій він працює, хід реалізації програми МОК;
- ❖ інформувати президента МОК (на його запит) про розвиток і просування олімпійського руху у своїй країні та про потреби олімпійського руху у своїй країні та в організації олімпійського руху, в якій він працює;
- ❖ своєчасно інформувати президента МОК про всі випадки, які могли б перешкоджати виконанню Олімпійської хартії або вплинути на олімпійський рух у своїй країні або організації олімпійського руху, в якій він працює;
- ❖ виконувати інші завдання за дорученням президента МОК.

Припинення членства

Підставами для припинення членства в МОК є:

- ❖ відставка;
- ❖ відсутність переобрання;
- ❖ обмеження за віком (будь-який член МОК повинен звільнятися по закінченні календарного року, в якому він досягає 70-річного віку).

- ❖ невідвідування сесій або неучасть у роботі МОК;
- ❖ зміна місця постійного проживання або центру основних інтересів.

3. Повноваження органів Міжнародного олімпійського комітету

Повноваження МОК здійснюються його органами, серед яких:

- ❖ Сесія МОК;
- ❖ Виконавчий комітет МОК;
- ❖ президент МОК.

Сесія – загальні збори членів МОК. Це вищий орган МОК. Рішення Сесії МОК є остаточними. Сесія зазвичай проводиться раз на рік. Позачергова Сесія МОК скликається з ініціативи президента або на письмову вимогу не менше як 1/3 членів МОК.

Повноваження Сесії МОК:

- ❖ Приймати чи вносити поправки до Олімпійської хартії.
- ❖ Обирати членів МОК, почесного президента, почесних членів і членів-доброчинців.
- ❖ Обирати президента, віце-президентів і всіх інших членів Виконавчого комітету МОК.
- ❖ Обирати місто, яке буде організовувати Олімпійські ігри.
- ❖ Визначати місто для проведення чергової Сесії МОК (*Але:* рішення стосовно міста проведення додаткових сесій приймає президент МОК).
- ❖ Затверджувати щорічний звіт і витрати МОК.
- ❖ Призначати аудиторів МОК.
- ❖ Ухвалювати рішення щодо визнання чи позбавлення визнання НОК, асоціацій НОК, МСФ, асоціацій МСФ та інших організацій.
- ❖ Виключати членів МОК, позбавляти статусу почесного президента МОК, почесних членів і членів-доброчинців.
- ❖ Приймати рішення й голосувати з усіх інших питань, обумовлених законодавством та Олімпійською хартією.

Виконавчий комітет МОК складається з президента, чотирьох віце-президентів і десяти додаткових членів. Вибір цих членів відображатиме склад Сесії МОК. На кожних виборах Сесія МОК контролює дотримання вищевказаного принципу. Всі члени Виконавчого комітету МОК обираються Сесією МОК шляхом таємного голосування простою більшістю голосів.

Строк повноважень віце-президентів та інших десяти членів Виконавчого комітету МОК становить 4 роки. У Виконавчому комітеті МОК член може працювати максимум два строки поспіль, незалежно від посади, на яку він обраний.

При наявності вакансії на будь-яку посаду, крім посади президента, наступна Сесія МОК обирає на цю посаду члена строком на чотири роки.

Усі члени Виконавчого комітету МОК вступають у свої повноваження та поновлюють їх наприкінці Сесії МОК, на якій їх було обрано. Їх повноваження припиняються наприкінці останньої чергової Сесії МОК, що

відбулася протягом року, в якому закінчуються їх повноваження. Виконавчий комітет МОК здійснює загальне керівництво МОК та ведення його справ.

Функції Виконавчого комітету МОК:

- ❖ контролює дотримання Олімпійської хартії;
- ❖ затверджує всі внутрішні положення, що стосуються його організації;
- ❖ готує щорічні звіти й надає їх Сесії МОК разом з аудиторським звітом;
- ❖ подає на Сесію МОК прізвища осіб, яких він рекомендує для обрання до МОК;
- ❖ визначає процедуру прийняття та відбору кандидатів на організацію Олімпійських ігор та її дотримання;
- ❖ формує порядок денний Сесій МОК;
- ❖ забезпечує зберігання всіх протоколів, звітів та інших архівів МОК відповідно до законодавства, включаючи протоколи всіх Сесій МОК, засідань Виконавчого комітету МОК та інших комісій і робочих груп;
- ❖ організує періодичні засідання з МСФ та НОК не рідше одного разу на два роки тощо.

Президент обирається Сесією МОК з числа своїх членів шляхом таємного голосування строком на вісім років; поновлюється раз на чотири роки.

Президент представляє МОК та головує на всіх його заходах.

Президент може діяти або приймати рішення від імені МОК, якщо умови не дозволяють цього зробити Сесії МОК або Виконавчому комітету МОК. Такі дії чи рішення мають бути негайно схвалені компетентним органом.

Якщо президент з якихось причин нездатний виконувати свої обов'язки, то віце-президент, який є старшим за посадою, замінює його доти, доки президент не відновить свою здатність, або до обрання нового президента наступною Сесією МОК. Новий президент так само обирається строком на вісім років, який поновлюється раз на чотири роки.

Кандидатури на посаду президента подаються за три місяці до дати відкриття Сесії МОК, на якій мають відбутися вибори. Однак цей строк може бути змінений на підставі рішення Виконавчого комітету МОК, якщо, на переконання його членів, є відповідні передумови.

? Питання для самоконтролю

1. Де знаходиться олімпійська столиця?
2. Розкрийте повноваження Сесії МОК.
3. Розкрийте повноваження Виконавчого комітету МОК.
4. Розкрийте функції та повноваження президента МОК. Як відбувається його обрання на посаду?

5. Які обов'язки покладаються на членів Міжнародного олімпійського комітету?

6. Хто може бути обраний членом Міжнародного олімпійського комітету?

7. У чому полягає основне завдання Міжнародного олімпійського комітету?

Тести

1. Основними складовими олімпійського руху є:

- а) Міжнародний олімпійський комітет (МОК), міжнародні спортивні федерації (МСФ), національні олімпійські комітети (НОК);
- б) національні олімпійські комітети (НОК), Асоціація національних олімпійських комітетів (АНОК), Асоціація зимових міжнародних спортивних федерацій (АЗМСФ);
- в) національні олімпійські комітети (НОК), Асоціація міжнародних спортивних федерацій (АМСФ), Генеральна асоціація міжнародних спортивних федерацій (ГАМСФ).

2. Укажіть олімпійську столицю, у якій знаходиться штаб-квартира Міжнародного олімпійського комітету (МОК):

- а) Лос-Анджелес (США);
- б) Лозанна (Швейцарія);
- в) Монреаль (Канада).

3. Укажіть керівні органи Міжнародного олімпійського комітету (МОК):

- а) Сесія МОК, Виконавчий комітет МОК, президент;
- б) Виконавчий комітет МОК, члени МОК;
- в) національні олімпійські комітети, президент.

4. Хто був президентом Міжнародного олімпійського комітету (МОК) з 1980 по 2001 рр.?

- а) Лорд Майкл Кілланін;
- б) Хуан Антоніо Самаранч;
- в) Жак Рогге.

5. Як відбувається обрання президента Міжнародного олімпійського комітету (МОК)?

- а) таємним голосуванням;
- б) відкритим голосуванням;
- в) жеребкуванням.

6. Що із перерахованого визначає соціальний рух сучасної епохи, який об'єднує світову спільноту на основі взаємного визнання і співпраці, чесної та відкритої конкуренції та визнає пріоритетність людської особистості, її здібностей і досягнень без дискримінації за расовими, національними, політичними й економічними ознаками?

- а) Міжнародний олімпійський комітет;
- б) олімпійський рух;
- в) олімпізм.

7. *Що є міжнародним спортивним рухом, спрямованим на пропаганду загальнолюдських і гуманістичних ідеалів відповідно до концепції олімпізму?*
- а) олімпійський спорт;
 - б) Міжнародний олімпійський комітет;
 - в) олімпійський рух.
8. *Найвищим керівним органом олімпійського руху сучасності є:*
- а) Міжнародний олімпійський комітет;
 - б) олімпійський рух;
 - в) національний олімпійський комітет.
9. *Укажіть всесвітні та регіональні неурядові міжнародні організації:*
- а) міжнародні спортивні федерації;
 - б) міжнародні спортивні асоціації;
 - в) міжнародні спортивні об'єднання.
10. *Керівним органом олімпійського руху в країні є:*
- а) Міжнародний олімпійський комітет;
 - б) національний олімпійський комітет;
 - в) міжнародні спортивні об'єднання.
11. *Спеціалізована установа, яка діє під патронатом Міжнародного олімпійського комітету та фінансується Національним олімпійським комітетом Греції, – це:*
- а) Міжнародна олімпійська академія;
 - б) міжнародні спортивні об'єднання;
 - в) національний олімпійський комітет.
12. *Укажіть ключове завдання Міжнародної олімпійської академії:*
- а) вивчення теорії та практики підготовки спортсменів, фізичного виховання; пропаганда олімпійського руху;
 - б) пропаганда загальнолюдських і гуманістичних ідеалів відповідно до концепції олімпізму;
 - в) розвиток, просування та захист олімпійського руху.
13. *Укажіть виконавчий орган, який має юридичний статус, створюється з метою матеріально-технічного забезпечення Олімпійських ігор і бере на себе відповідальність за виконання обов'язків олімпійського міста:*
- а) Організаційний комітет Олімпійських ігор;
 - б) олімпійський рух;
 - в) національний олімпійський комітет.
14. *Делегація, яка формується національним олімпійським комітетом і направляється для участі в Олімпійських іграх з метою представлення національних спортивних федерацій та інших організацій, – це:*
- а) національна олімпійська команда;
 - б) олімпійський рух;
 - в) національний олімпійський комітет.
15. *Основною системою визначення результатів виступу національних команд на Олімпійських іграх, прийнятою більшістю національних олімпійських комітетів, але офіційно не визнаною Міжнародним олімпійським комітетом, є:*

- а) турнірна таблиця;
- б) неофіційний командний залік;
- в) загальна кількість спортсменів від країни-учасника.

16. *Укажіть види спорту, які визнані Міжнародним олімпійським комітетом і за якими можуть проводитися змагання на Олімпійських іграх:*

- а) олімпійські види спорту;
- б) національні види спорту;
- в) регіональні види спорту.